

(175. 1.)

KONINKLIJKE BOODSCHAP.

Aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

MIJNE HEEREN!

Wij bieden U hiernevens ter overweging aan een ontwerp van wet tot bekrachtiging van een krediet door den Gouverneur-Generaal van *Nederlandsch-Indië* geopend boven de begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1914.

De toelichtende memorie, die het wetsontwerp vergezelt, bevat de gronden waarop het rust.

En hiermede, Mijne Heeren, bevelen Wij U in Godes heilige bescherming.

's Gravenhage, den 16 September 1914.

WILHELMINA.

(175. 2.)

ONTWERP VAN WET.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de Gouverneur-Generaal van *Nederlandsch-Indië* boven het IIde hoofdstuk der begrooting van uitgaven van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1914, vastgesteld bij de wet van 8 Januari 1914 (*Staatsblad* n°. 8) en gewijzigd bij de wetten van 13 Juli 1914 (*Staatsblad* nos. 314 en 315), een krediet heeft geopend, hetwelk volgens artikel 31 der Indische Comptabiliteitswet aan de bekrachtiging van de wet moet worden onderworpen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Eenig artikel.

Het krediet van *tweehonderd vijftig duizend gulden* (f 250 000) door den Gouverneur-Generaal van *Nederlandsch-Indië*, bij besluit van 16 Juni 1914, n°. 32, boven het IIde hoofdstuk der begrooting van uitgaven van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1914 geopend als eene nieuwe onderafdeeling 343a, „Tegemoetkoming aan de gemeente Batavia ten behoeve van de opheffing der marktgerechtigheid van den ter hoofdplaats Batavia gelegen geprivilegieerden pasar Pintoe Kitjil”, wordt bekrachtigd.

Handelingen der Staten-Generaal. Bijlagen. 1914—1915.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Koloniën.

(175. 3.)

MEMORIE VAN TOELICHTING.

Ter hoofdplaats Batavia bestaat eene particuliere markt, pasar Pintoe Ketjil. Het terrein, waarop deze pasar gelegen is, werd in vroeger jaren in eigendom afgestaan met het uitsluitend recht aldaar een bazaar te houden met de daaraan verbonden voorrechten tot heffing van marktgelden en het beding, dat op den bepaalden marktdag buiten den bazaar, op een afstand van één paal gerekend van den omtrek van den pasar, niemand goederen, waren, enz. zou mogen uitstellen of verkoopen. Die pasar is steeds eene bron van moeilijkheden voor de plaatselijke overheid geweest en eene ernstige belemmering voor de uitoefening en de uitbreiding van den inlandschen kleinhandel, zoodat de Indische regeering er sedert lang op bedacht was om aan den onregelmatigen en ongewenschten toestand een einde te maken. Toen dan ook de eigenaren zich genegen verklaarden om voor eene som van f 350 000 van hun voorrecht afstand te doen, vond over dit aanbod eene gedachtenwisseling tusschen de Indische regeering en den gemeenteraad van Batavia plaats, die er toe leidde, dat het Gouvernement zich bereid verklaarde de toekenning aan de gemeente Batavia van eene bijdrage van f 250 000 te bevorderen, zoodra de rechthebbenden op gemelden pasar zich jegens den gemeenteraad bij onderhandsche of authentieke akte op rechtsgeldige wijze zouden hebben verbonden om, indien hun daarvoor van gemeentewege een bedrag van f 350 000 zou worden uitgekeerd, aan de Regeering eene verklaring af te leggen, waarbij zij afstand zouden doen van het hun toegekend marktrecht. De verlangde verklaring, waarbij de rechthebbenden zich op de vorenomschreven wijze jegens den gemeenteraad verbonden, werd afgelegd, maar zeer spoedig daarop bleek, dat het in het voornemen der eigenaren lag het stuk grond, waarop de pasar gevestigd is, in korten termijn in openbare veiling te verkoopen. Wel is waar zou, naar verzekerd werd, onder de verkoopsvoorwaarden worden opgenomen, dat de koper bovenbedoelde verklaring gestand zou hebben te doen, doch ter voorkoming van nieuwe moeilijkheden scheen het gewenscht den afloop der marktrechten plaats te doen hebben vóór den openbaren verkoop van den grond.

In verband hiermede is door den Gouverneur-Generaal, met toepassing van artikel 31 der Indische Comptabiliteitswet, een krediet boven de Indische begrooting voor het loopende dienstjaar geopend, ten einde in de gelegenheid te zijn de in uitzicht gestelde bijdrage aanstonds aan den gemeenteraad van Batavia te kunnen uitkeeren.

De Minister van Koloniën,

TH. B. PLEYTE.